

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a
kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér سرا 50 kr.

Mememto mori.

A keresztény világ pár nap mulva visszavonul a világ zajától s a holtak csendes birodalmában keres szive fájó sebére enyhítő vigaszt. E nap a halottak napja. E nap előestéjén a néma sirok országa megnépesül élő alakokkal, gyászoló emberekkel. E kegyeleti napon kigyúl az emlékezet kialudt világa, fölfrissül a sok hervadt virág s ujra kidomborul az összeroskadt sirtögör hideg földje.

Minden város, minden falu végén van egy ily kegyeletes hely, hol nagy és kicsiny, ellenség és jóbarát, gazdag és szegény, koldus és úr békésen megfér egymás mellett s e hely, e néma hely, a halottak hazája, a temető.

Temető, temető! Ah mennyi fájdalmas emléket, mennyi pótolhatatlan veszteséget idéz fel e hely gondolata lelkünkben. Mert bár csendes a temető, de nem néma, nem szórtalan. Eszébe jut itt az árvának atyja emléke. Felmerül a legszebb emlék, anyánk emléke, kinek önfeláldozó szeretetét nincs ki pótolja. Előttünk áll a drága kis angyal

ártatlan mosolyával, enyelgő tekintetével, kit ha a haláltól megbirta volna menteni az anya, önmagát áldozta volna fel érte. Szóval megjelennek lelkünk előtt kedves emlékü halottjaink mindnyájan s velök s általuk eszünkbe jut a boldog mult minden kellemes emlékeivel, szemünkbe könnyek tolnak, hangos zokogás jelzi a fájdalmat, mely a szívet oly mélyen érinté.

Ki nem érti a sziv e hangos panasztát? Akinek nincs kit siratnia. Mert akinek nincs halottja az nem tudja minő ország a halottak birodalma, a t e m e t ő. Ez az igazi köztársaság, mert itt megszűnt minden válaszfal. Érző szívvvel, fogékony lélekkel lépj e bűvös kertbe oh halandó! mert csak idő kérdése, mikor költözöl te is ide örökre. Aki élő, a halálé is egyszers-mint. Hodie mihi, eras tibi. Ma én költözöm, holnap te jössz utánam s holnapután egy harmadik siet utánunk.

Fáj a léleknek elválni attól, akit szeret, fáj midőn a rideg hantok elfödik szemei elől azt, aki nélkül oly sívár az élet, de mert ugy vigasztalhatja magát, hogy a siron túl ujra meglátjuk egymást, nem roskad össze a fájdalom terhe alatt, mert könnyei-

ben szive megkönnyült s könnyein át látja maga előtt az eget.

Pusztítva végzi gyászos munkáját a természet. Néhány nap s halotti szemfödelt készít a földnek. (Mintha egy ember életet látnék sebesen lezajlani, ha a természetet figyelem.) Ez a gyászos háttér illik a halottak napjának szomorú ünnepére. Hisz az embereknel is ugy van az élet és halál, mint a természetben. Megsiratjuk halottainkat, kivilágítjuk sirjaikat s forró imában kérjük az élet adó Istent ezek nyugalmaért, kikhez bennünket a szeretet és tisztelet kapcsolt. Mert valamint a természetben a hervadást új virulás, ugy van az a természetfölötti rendben is. Eljön a nap, melyen a sirban lévők meghallják az Isten szavát s előjönnek a nagy feltámadásra. Az Isten rendelése ez, hogy ez így legyen. A mi kezdettel bir, kell, hogy vége is legyen. Csak a test hal meg, a lélek a halhatatlanság szikrája örökké él.

Születni és meghalni. Oh mily rettenetes volna az ellentét a két szóban, ha a keresztény vallás mennyei világossága mellett nem tudnók azt, hogy a jelen életre születni annyi, mint lassanként elhervadni; meghalni ellenben annyi, mint az örök

TÁRCZA.

Pletyka.

Furesa biz ez a falusi élet,
Az tudja csak, aki bele téved;
Csak az, akit ide hány-vet sorsa.
Az tudja meg: mi az élet — borsó!

Engem is, hogy ide vetett sorsom:
Nekem se megy máskülönben dolgom!
Én rólam is foly a beszéd egyre:
Nap-nap mellett, faluhosszat szerzte!

Ha jön egy-egy búfelejtő óra:
„Hej, hogy mulat, van-e benne módja,
Telik-e, vagy ezt is kölésön kérte?“ ...
— Százaszorosan megszenvedek érte!

Hogyha néha borozgatni látnak:
Korhely vagyok, azt mesélik másnap.
A koresmáros ellenkezöt állit ...
— Minden dolog oly fonakul áll itt! ...

... Így foly biz itt a falusi élet,
De megbánja, aki bele téved! ...
Titkolni kell, ha jó kedve támad,
S hallgatni, ha epezszi a bánat! ...

VIDOR.

Babfosztás.

Tudjátok is ti, — mostani lányok, legények,
— hogy mi az a babfosztás? Dehogyan tudjátok,
dehogyan tudjátok!

Ti, a mint a babot felszeditek, neki estek sulyokkal, nyújtófaival, csépelíték, mintha csak búza volna. Mennyi dologgal és kellemetlenséggel jár ez! Ha a bab nem egészen száraz, a bab szeme összelapul, szétmállik; ha a babhaj — ti már ezt is héjnak mondjátok, — száraz, beletörik, mennyi veszéllyel, időtöltéssel tudjátok kirostálni, kiszélelni!

Óh az én időmben, ezelőtt ötven esztendővel, nem így bántak a babbal, egészen másképpen.

Akkor szépen leszedték a csöveket, — ma már hüvelynek mondják — az indájáról, szétterítették, megszáritották és szépen zsákokba rakva eltették a babfosztásig. Hogy milyen volt a babfosztás, majd később megtudjátok; most csak annyit mondok, hogy nagy esemény volt az a babfosztás.

Hát még mikor egy vasárnap délután híre ment a Vizálláson annak, hogy kedden este a Bagóéknál lesz a babfosztás: milyen forrongást idézett elő a lányok és legények közt! Ha kedden hajnalban nem hozott haza a legény csalamádét, vagy nem ivott a ló, vagy a tehén; vagy pálinka helyett virágolajat töltött a csordásnak: mind ez azért történt, mert estére a Bagóéknál lesz a babfosztás. Ha a lány elsózta a levest, vagy a mosóteknő helyett a sütőteknőbe áztatta bele a ruhát: nem lehetett más oka, mint hogy estére babfosztás lesz a Bagóéknál. Ennek a babfosztásnak a híre eljutott a kollégiumba is és délután a kis haragos halottnál a süldő diákoeska — az öregebbek nem mentek olvasztékos temetésre — az „Oh áldandó szent háromság“ helyett az „Oh könyörgést meghallgató“ dicséretet kezdte el s mikor ezért temetés után tiszteletes Fitos Pál pro-

fessor ur megdorgálta: nem tudott más mentseget mondani, mint hogy: Kérem alázatosan, azért történt a tévedés, mert estére lesz a babfosztás a Bagóéknál.

Látnivaló hát, hogy milyen nevezetes dolog volt a babfosztás és milyen híre volt a Bagóéknak.

Sokan azt hitték, hogy Bagóékat a házuk mellett levő, ugy nevezett „Bagókút“ tette híressé, melynek vizét nemcsak a Vizállás, hanem az egész tized hordta, pedig a kútnak gémeje sem volt, csak ugy gamóval, — most horognak hívják — eresztették bele a korsót, sőt esős időben kézzel is meg lehetett meríteni.

Hát a kik azt hitték, nagyon tévedtek.

Mások meg ugy vélekedtek, hogy az udvarukban levő száraz malom tette Bagóékat nevezetessé; mert az a malom éjjel-nappal forgott s a kenyérsütögetők gyakran össze is verekedtek azon, hogy ki lesz a soros? holott az alig 2—300 lépésre levő Kántor- és Sáfármalomban egész nap mászkáltak a gyerekek a karfákon.

Akik így vélekedtek, azok is nagyon tévedtek.

Sem a kút, sem a malom nem ért volna semmit, ha nem lett volna Bagó uramnak és Bagóné asszonyomnak egy szép eladó lánya, a Trézika, kit nem adott volna Bagó uram és Bagóné asszonyom tizenhárom kútért, meg malomért, meg semmiféle kincséért a világnak.

Mert mikor a Bagó Trézika felöltözött fekete selyembe, kezébe fogta elefántcsont táblájú zsoltárját, elindult a templomba, bizony megnézte azt mindenki; a szembejövők meg is fordultak s ugy találgatták, vajjon Trézikának a haja, szeme feketébb-e, mint a ruhája, az arca, karja fehérebb-e, mint a könyve táblája?

életre születni. Aki nem így fogja fel a születés és a halál fogalmát, az mondjon le minden reményről. Mily szánandó volna az emberi szív az örök élet reménye nélkül, mert lehetetlen, hogy megsemmisüljön az, mi Isten képeire van teremtve. Ha azon boldog emlékü halottak, kiknek távozása miatt kesergünk nem élnek egy öntudatos életet, hanem elenyésztek miként testeik a sírban, ha a túlvilág csak pusztaság, ha nem remélhetjük, hogy viszont látjuk azokat, kik nélkül oly sivár az élet, miért megyünk a rideg sírhantok közé imádkozni, miért koszoruzzuk meg a sírhantokat s kinek kedveskedünk saját kezeink által ültetett virágokkal a sírdomb felett. Nemde szeretneinknek; mert hisszük, hogy egykor örökre egyesülünk velük. **Mememto mori. H.**

Tanügyek.

Tantestületi gyűlés.

Az abonyi róm. kath. tantestület f. hó 25-én d. u. 2 órakor tartotta havi rendes ülését. — Bogdy Sándor világi elnök a kartársi szeretet s az egyetértő működés istápolását ajánlván kartársai figyelmébe, a gyűlést megnyitotta s nyomban az egyházi elnök Hirling János adminisztrátor adta elő programját, mely őt működésében irányítani fogja. Rövid, de szép szavakkal körvonalozta ugyanis, hogy a vallásos-erkölcsös nevelés szellemében igyekezend, az iskola jellegének megfelelőleg, munkálkodni s ami különösen köztetszést aratott, a hazafiasság fejlesztésére irányuló nevelést hangsúlyozta s jelezte ki egyik főfeladatának.

Egyébként az ülésnek főbb pontjai a következők voltak:

1. Galló Pál tantestületi jegyző lemondott bizalmi tisztségéről, helyette egyhangulag Horváth József választott meg.

2. Elhatározta a testület, hogy Viz Zoltán volt egyházi elnök bucsuzó levelét jegyzőkönyvbe igatja s a testület irányában éreztetett nemes indulataiért, a tanügy fejlesztése érdekében kifejtett buzgalmaért jegyzőkönyvi kivonatban, köszönetét fogja tolmácsolni.

3. Az iskolaszék nagynevű világi elnökének, Gulner Gyula országgyűlési képviselő vesze-

delmes betegségéből való szerencsés megszabadulása fölött érzett örömét, a testület sürgönyileg fejezi ki.

4. Dániel Anna tanítónő, kéri a testület közreműködését, miszerint a kezelése alatt álló első és második évfolyamot magában foglaló osztályt, úgy a túlzásfűlés, mint nevelészet szempontból helytelen beosztás miatt, az iskolaszék szüntesse meg s tegyenek előterjesztést a tanítóképviselők az iskolaszék előtt, hogy a czegeledi-uti iskolában megszüntetendő második évfolyam, a központi iskolában állíttatnék vissza.

A tanyai gyermekekre való tekintetből a délutáni tanítás fél kettőtől, fél négyig terjedő időtartama, a gyermekek templomba járása, a ragályos betegségek miatt megrövidített tanidő pótlásaként a szünetek megszorítása s még néhány kevésbé jelentékeny kérdések felett folytatott eszmecsere után, a gyűlés fél négy órakor véget ért.

Ibetü.

Községi iskolaszéki gyűlés tartott folyó hó 25-én d. u. 4 órakor a városháza tanácstermében — a betegsége miatt távollévő Gulner Gyula elnök helyett — Komáromy József alelnök vezetése mellett.

A gyűlés tárgyát két újabban alkalmazandó gazdasági tanítónak választása, a tanerők, tananyag és tanidő beosztása és a tanterv bemutatása képezte.

Komáromy József elnök előterjeszti, hogy a községi iskolaszék által a tanfelügyelőség útján a földművelési miniszterhez Várady János és Konyecsni György tanítók számára tanítási jogosítvány megadása végett beadott kérvénye kedvező elintézészt nyert, amennyiben a földm. miniszter nevezett tanítóknak gazdasági tantárgyak előadására két évre szóló tanítási jogosítványt adott azon megszorítással, hogy jelzett tanítók két éven belül képesítést szerezni kötelesek.

A gyűlésen jelenlévő tagok közül többen óhajtották volna a miniszter, illetve tanfelügyelő arra vonatkozó leiratának felolvasását, de az előkeríthető nem volt s így elnök azon kijelentésére, hogy az illető leiratot olvasta volt, az tudomásul vétetik, Várady János, Konyecsni György gazdasági tanítóknak alkalmaztatnak.

Elnök felhívja Horváth József képesített gazd. tanítót a tanerők, tananyag és tanidő beosztására vonatkozó véleményének kifejtésére, valamint a tanterv bemutatására. Felhívott kész tervezetet mutat be a kartársaival történt előzetes megbeszélés alapján, mely szerint a gazd. ism. iskola I-ső éves tanulóit Konyecsni György a fatermesztés és gyümölcsészetre; II. a) évfolyamot Horváth József a földművelés-, növénytermelés- és állattenyésztésre; II. b) évfolyamot

közi első legény, a felcsapással, utána a többi felváltva, hol a vízálási, hol tormásközi, majd az alszegi, majd a felszegi legény; szinte megfájult a káplár tenyere a sok parolától, de nem is ok nélkül; mert az 50—60 legény közül egyik sem akart kisebbet csapni a másiknál.

Mikor a hadnagy ur lejött hozzájuk, csak úgy repesett a szíve az örömtől, egyik regruta szebb volt, mint a másik.

A káplár katonás tisztelgással mondta: „Jelentem alássan hadnagy ur, ez a fiu csapott föl legelsőbb”. — ezzel Kovács Józsi-ra mutatott.

Végig nézett rajta a hadnagy s vállára ütve szólt:

— Jól van fiu; egy monduzt hoztunk, te fogsz beleöltözni; a többi holnap itt lesz. Örvezető Pintér, adjusztírozza ki ezt a fiut.

Tíz perc múlva kijött Józsi, csak nem kirepedt a szép egyenruha, úgy feszült deli természetén.

— Ejnye, de jól áll rajtad ez a szép mondur, — mondja a hadnagy, — itt van tíz pengő; eredj, mulass 24 óráig és búcsuzz el a szeretődtől.

Jaj de nagyot ütött a saját homlokára a Dobos Bandi, hogy mért nem ő csapott fel először? Még itt is első a vízálási legény.

Bizony szó, a mi szó, meghökken Paplanos Józsi is, hogy búcsuzni kell a Trézikától, hanem azért gangosan lépve ott hagyta a többit és elment, ő tudja hova.

Azt mondják, hogy a lány egyik szemével sirni, a másikkal örülni tud.

Mikor Trézikához beállított a Józsi a Károlyi huszárok gyönyörű egyenruhájában: a Trézika félig örült, hogy milyen szép ebben a ruhában az

Várady János a szőlő- és bortermelés és méhészetre — felváltó rendszer mellett — fogják tanítani. E beosztás szerint azonban a református növendékeknek tanidő nem jut a tanerők esekély száma miatt. Horváth József azon megoldási módot ajánlja, hogy a ref. fiunövendékek jöjjenek át előadás hallgatása végett a központi kath. iskolába. Nagytiszteletű Szánthó Elek és főt. Hirling János adminisztrátor részéről e „modus vivendi” a legelőkényebben elfogadtatván, az iskolaszék egyhangulag magáévá teszi és ily értelemben határoz.

A gazd. tanórák minden esütörtökön reggel 8 órától 11 óráig tartanak.

Horváth József felhivatik a tanterv bemutatására. Az illető saját tananyagának tantervét bemutatja és felolvassa, mely az iskolaszék által egyhangu helyesléssel jónak találtatván elfogadtatik.

Várady János és Horváth József tan- és szemléltető eszközök beszerzésére kéri a t. iskolaszéket. Tanítók utasítatnak a szükséges eszközökről szóló jegyzék beterjesztésére.

A gyűlés az ügy iránt méltó érdeklődés mellett folyt le és fejeztetett be. **H. J.**

Szólészeti ügyünk.

(Folytatás.)

Először is értsük meg jól, hogy mi az a szövetség? Ma már az ország nagyon sok részében van hitelszövetkezetek, egyre alakulnak újabb meg újabb tejszövetkezetek, a városokban pedig szaporodnak a fogyasztási szövetkezetek, úgy hogy olvasóink talán már saját tapasztalataikból tudják azt hogy a szövetkezetek önkéntesen keletkezett társaságok, a melyek azért alakulnak, hogy saját tagjaiknak keresetét, gazdálkodását és hitelét támogassák és közös erővel iparkodjanak elérni azt, a minék az elérésére az egyesek ereje nem elegendő. A mikor a szövetkezet megalakul, az összes tagok érdekeiben egyformán jár el, közös lesz a szövetkezet egész üzletkezelése, minden tagnak egyforma jogai és egyforma kötelességei lesznek benne.

Az állam két törvénnyel is gondoskodott arról, hogy az ilyen szövetkezetek keletkezését elősegítse; az egyik a kereskedelmi törvény (1875. évi XXXVII. törvényezikk), a másik a gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről szóló törvény (1898. évi XXIII. törvényezikk). Hogy ha már most egy egy falunak, vagy két-három szomszédos községnek szőlősgazdái közül csak 15—20-an, vagy akár valamennyien szövetkezetet akarnak alakítani, akkor vagy a főszolgabírónál, vagy a vármegyei gazdasági egyesületnél, vagy az országos központi hitelszövetkezetnél, Budapesten, bejelentik e szán-

ő Józsija, félig sirt, hogy most már el kell egymástól válniok.

Hol volt Józsi 24 óráig, én nem tudom; de azok a lányok tudhatják, kiknek a szeretőjük most október 3-án berukkolt. Csak azt tudom, hogy másnap a városház udvarán nagyon sirt a Bagó Trézi, mikor a Józsi egyik karjával derékon ölelte, a másik kezét pedig meg édesen csákoja hátuljára csapva dalolta, hogy:

Ne sirj rózsám, nem megyek világra,
Nemzetemnek vagyok katonája.

Attól fogva a Bagó Trézika mindig fekete ruhában járt.

Mikor aztán a bab elvirágozott, sőt már sárgulni is kezdett, hazajött a Kovács Józsi, de kocsin hozták és nem is a maga jó szántából jött, hanem elküldte valami vasas német Tura alól, mikor a Józsi hatod magával belevágott abba a karréba, mely Degré hadnagy urat néhány társával együtt körülfogta s mikor a Józsi nem akart tágitani, úgy csapta vakszemen a német, hogy egyszerre lefordult a lóról s míg a többiek a szinte megsebesült hadnagyot kivágták a németek közül, bizony a lovak is megtaposták a szegény Józsit.

Most sirt ám még a Trézika keservesen.

De hála Istennek s köszönet a magyar doktor urnak, ki úgy beraggatta, kötöztette a nagy sebet, hogy mire a babot felszedték, a Józsi arcán nem látszott egyéb hosszú forradásnál.

Az alatt pedig egymás után kezdtek haza szállingózni a többi legények is, azt mondták, hogy úgy is vége mindennek. — Megjöttek a diákok is, azok meg azt mondták: Görgey eladta a hazát. (Vége köv.)

dékukat s akár szóval, akár írásban kéri a szövetkezet megalakítását. A főszolgabíró, a gazdasági egyesület vagy az országos központi hitel szövetkezet, a törvény értelmében, a szövetkezet alakításánál közreműködik, kiküld egy ahhoz értő szakembert és ez elvégzi az alakulás összes törvényes teendőit. Elkészíti a szövetkezet alapszabályainak tervezetét, összehívja az alakuló közgyűlést és megindítja az egész szövetkezeti munkaságot.

Aki a pinceszövetkezetbe az alakuláskor akar belépni, aláírja az alapszabálytervezetet, a későbbben belépőket pedig az igazgatóság veszi fel. Az alapszabálytervezetet az alakuló közgyűlés előtt meg kell ismertetni a tagokkal s aztán az alakuló közgyűlés elé kell azt terjeszteni; a közgyűlésen meg lehet e tervezetet hányzni vetni; a miben azután a gyűlés megállapodik, azt be kell mutatni a kir. törvényszéknek s az így közakarattal készült alapszabály lesz az illető szövetkezetnek a törvénye. Az üzletkezelés, az igazgatás, az ellenőrzés, a felelősség, a tagok jogai és köteleiségei, mind az alapszabályokban vannak megállapítva s ezek rendelkezéseitől soha sem szabad eltérni.

Ugyancsak az alakuló közgyűlésen kell megválasztani az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot. Az igazgatóság vezeti a szövetkezet ügyeit, a felügyelő bizottság pedig ellenőrzi az igazgatóságot. Mind a két testület tartozik a szövetkezet dolgaiban a törvények és az alapszabályok rendelkezései szerint hűségesen és gondosan eljárni. Ha az igazgatóság eltér a rendelkezésektől, vagy akár rosszakaratból, akár tudatlanságból a szövetkezet érdekei ellen cselekszik: nemcsak felelőségre vonható, hanem még kártérítéssel is tartozik. Hasonló köteletség terheli a felügyelő bizottságot is akkor, ha az igazgatóság vétkes vagy gondatlan működését helyben hagyta. Épen ezért igen nagy gonddal kell megválasztani ezt a két testületet; nemcsak kifogástalan becsületességű, hanem tapasztalt, értelmes és szorgalmas férfiakat kell a szövetkezet élére állítani, akik még vagyonukkal is biztosíthatják a tagokat minden veszteség ellen.

A közös üzletkezeléshez szükséges pénz, vagyis a szövetkezet alaptőkéje, a tagok üzletreszeiből gyűlik össze. A belépéskor minden egyes tag kötelezi magát arra, hogy egy vagy több üzletrészt befizet a szövetkezet pénztárába. Ezeket az üzletrészeket azonban nem szükséges mindjárt az alakuláskor befizetni, az üzletkezelés megindításához elegendő az, ha az üzletrészek egy része az alakuláskor készpénzben befizettetik, a hátralékok pedig kötelező aláírások által biztosítva vannak. A tagoknak e kötelezettségei a szövetkezetnek követelési jogot adnak az illető tagokkal szemben és ez már magában véve is vagyont képvisel.

Az alapszabályokban továbbá meg kell állapítani a szövetkezeti tagok felelősségének határát, vagyis azt, hogy a szövetkezet kötelezettségeiért, az egyes tagok mily összeg erejéig tartoznak felelősséggel és ez szolgál irányadóul a szövetkezet hitelképességére nézve is, a minnek abból a szempontból van fontossága, hogy a szükséges kiadások, befektetések, felszerelések stb. céljaira mennyi kölcsönt kaphat a szövetkezet, ha tudni illik erre szüksége van. Azoknak a szövetkezeteknek, a melyek az Országos Központi Hitelszövetkezetbe belépni kívánnak — az 1898. XXIII. t.-cz. 15. §-a értelmében — legalább is az üzletrészek névértékének ötszörös összegéig vagyis az üzletreszre tényleg befizetendő összegén kívül még ennek négyszereséig terjedő felelősséget kell vállalniok, az alapszabályokban azonban az üzletresz névértékének tízszeres összegéig terjedhető felelősséget is meg lehet állapítani, ha a szövetkezetet alakítani akaró tagok úgy kívánnák.

Minden tag a belépés alkalmával annyi üzletrészt tartozik jegyezni, a mennyit a alapszabályok megállapítanak. Ennek értékét azonban nem szükséges az üzletresz jegyzésekor azonnal befizetni, hanem az alapszabályokban kell intézkedni az iránt, hogy mennyi idő alatt és minő részletekben fizettessenek be az üzletreszekért járó összegek. Az üzletreszek névértékének teljes befizetésére egy vagy két évi határidőt is meg lehet állapítani, de mivel a szövetkezetnek a pénzre mindjárt eleinte szüksége van, hogy abból a szükséges befektetéseket megtehesse s a pincefelszereléseket stb. beszerezhesse, ajánlatos, hogy az említett határidő lehetőleg ne nyújtassék hosszabbra egy évnél.

Leghelyesebb, ha a szőlőterület arányában

állapítatik meg, hogy kinek mennyi üzletrészt kell jegyeznie. Például kimondhatják az alapszabályok, hogy azok a tagok, akiknek egy fél kataszteri hold vagy ennél kisebb szőlőjük van, egy üzletrészt, — azok pedig akiknek ennél nagyobb szőlőjük van, annyi üzletrészt tartoznak jegyezni, a hányszor nagyobb a szőlőjük a fél holdnál, tehát a 2 holdas szőlősgazda 4 üzletrészt, a 3 holdas 6 üzletrészt, az 5 holdas 10 üzletrészt és így tovább.

Az 1898. XXIII. t.-cz. 11. §-a szerint egy üzletresz névértéke legfeljebb 100 korona névértékben állapítható meg.

(Folyt. köv.)

MI UJSÁG?

— **Gulner Gyula** kerületünk országgyűlési képviselője az orvosi műtéten szerencsésen keresztül esett s így aggodalomra ok többé nem lehet. Kívánjuk, hogy mielőbb üdvözölhessük őt úgy a törvényhozás terén, mint szerető választói és földie körében.

— **Személyi hírek.** Igen érdekes vendége volt városunknak tegnap. **Rakovszky István** v. b. t. tanácsos, államszámvevőszék elnöke, családjával együtt, özv. Márton Ferencz vendégszerető házában voltak látogatóban. — Ugyintén városunk vendége volt folyó hó 26-án **Ványó Ferencz** prépost, katonai plebános, ki rövid egy órai időzés után, miután az ujonczokhoz buzdító beszédet tartott, visszautazott Budapestre. — **Dr. Márton Lajost** a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter folyó hó 20-án segéd-fogalmazónak nevezte ki. (Czimmel és jeleggel.)

— **Kitüntetés.** Balogh Imre Pestvármegyei főügyeszt Ő Felsége a kir. tanácsosi czimmal tüntette ki.

— **Kántor-választás.** Folyó hó 26-án rékasi kántornak **Bulavcz János** h. kántor lett megválasztva.

— **Községi választók** névjegyzékének összeállítása most folyik az első jegyzői hivatalban, mely munkálat e héten befejeztetett. Ha a névjegyzék készen lesz, az a község házában közszemlére leendő kitéve, amit majd annak idején tudatni fogunk olvasóinkkal, mert nem csekély fontosságú dolog az az adófizető polgárokra nézve, hogy benne foglaltatnak-e mindazok a névjegyzékben, kik választói jogosultsággal bírnak, mint-hogy a választások ez év végével fognak meg-ejtetni.

— **Szerencsétlen vadászat.** Mike Béla tápió-szelei tanító f. hó 17-én vadászat közben megboltlott és elesett. Esés közben fegyvere elsült és a seréttöltés az oldalába furódott. A szerencsétlenül járt fiatal ember állapota oly súlyos, hogy életben maradásához alig van remény.

— **A legvakmerőbb betörők.** Szolonokon a minap éjjel eddig ismeretlen jómadarazzal csufolták meg a esendőröket, hogy betörték a kaszárnyájukba. Vagy harmincz-negyven esendők aludt nyugodtan, a míg a vakmerő emberek feltrötköztek az irodát s a pénztárt kivitték az udvarra. Ott kényelmesen kinyitották a vasszekrényt s elvitték belőle ötszáz forintot. Hajnalban, a mikor az őrsparancsnok betért az irodába, nem találta ott a pénzszekrényt. Riadót fuvatott, a esendőrök álmosan összegyülekeztek, de addigra már a betörők elmenekültek a kaszárnyából.

— **Félrevezette a rendőrséget.** A mult számunkban említettük, hogy egy zöldség kofát a kettős esárdánál kiraboltak. A dolognak azonban nagyon komikus fordulata lett, mert a megindított vizsgálat kiderítette, hogy épen nem történt Gyura Mihály urammal ez az eset, hanem az, hogy Abonyban elmulatta a pénzt s az aszszony rózsás körmeitől való féltében koholta ki a mentő mesét. Most már kettős bajt csinált. Először is megbüntetik a hatóság félrevezetéséért, másodsor meg ami még keményebb lesz, oda-haza, szerető oldalbordája adja ki neki gyöngéd kofa-kezekkel a hitvesi jussot.

— **A szegény ügy rendezése.** A belügyminisztériumban most egy rendelet tervezésén dolgoznak, a mely hivatva lesz a szegény ügy rendezésének végleges megoldására. — A belügyminiszter fölhívja valamennyi törvényhatóságot, hogy jelentsék be, mennyi a város vagy a megye területén lévő, segítségre szorult szegények száma

s miként rendezték ott a szegény ügyet. A beérkezett jelentések adatai szerint készül aztán a rendelet tervezete.

— **Uj italmérési törvény.** Az uj italmérési törvény végrehajtásához kiadott miniszteri rendelet szerint a fűszerekek, szatócsok és vegyeskereskedők január 1-től fogva eltilatnak minden néven nevezendő szeszes italoknak poharazásától és kimérésétől, a melyek literenkénti ára egy forintot alul van. Ez pedig annyit jelent, hogy az illető kereskedőktől a poharazás és kimérés joga teljesen megvonatik.

— **Házassági statisztika.** A magyar birodalomban augusztusban 914 vegyes házasságot kötöttek, a mely szám az összes vegyes házasságoknak közel 15%-át teszi. (Ebből Horvát-Szlavonországra mindössze 23 vegyes házasság esik.) A keresztény-zsidó házasságok összes száma 31, ebből 13 esetben keresztény vőlegény vett el zsidó leányt, 18 esetben pedig keresztény leány lépett zsidó vőlegénnyel házasságra. — A magyar anyaországban kötött 891 vegyes házasság 18 %-ában (157 esetben) jött létre megegyezés, még pedig 76 esetben az apa, 81 esetben az anya vallása javára. A legtöbb megegyezés, szám szerint 106, a róm. kath. vallásnak kedvez, a református fél javára 28, az ágostaiéra 14, a görög keletiére 4, a görög katolikusra 3 megegyezés létesült. A 31 keresztény-zsidó házasság közül 6 esetben létesült megegyezés, 4 esetben a keresztény, 2 esetben pedig a zsidó fél vallásának javára.

— **Az abonyiak — matyók.** Már legalább **Vikár Béla** író úgy ismer bennünket, noha erősen tamaskodik benne, hogy valaha lett volna városunkban szerencsénk. — Egyébiránt álljon itt a „Reggeli Ujság”-ból egy kis kivonat:

„A matyók dala i. Tegnapelőtt ismertettük Vikár Bélának előadását a népdalokból, a melyek hazánk egyes vidékein születtek meg a népajkakon. Ma Vikár a derék „Tudományos Munkástársaság”-ban folytatta multkori felolvasását, előadva megfigyeléseit és tapasztalatait a matyók dala i körül. E dalokban egyrészt a matyó népet jellemző szerelmi lobbanékony-ság és féltelenség nyilatkozik meg, mint például:

Piros az ostorom nyele, nem sárga,
A rózsámnak vig Abonyban nincs párja.
Többet éjjel, mint más nappal járok én,
Ha elkések a babámnál háló-én.

Harmatos a kukoricza levele,
Utoljára voltam ajtád az este.
Utoljára fogom ajtód madzagját,
Kis angyalom, kívánok jó éjszakát...

Majd a katonaelet vígságairól danol s a „szabadságos” huszárok nagy tekintélyét s szerencsésjét dalolja a következő kis dalban:

Szállás bácsi, jó vezesse a szállat,
Abony felé igazijja az orát.
Ottan várják a vig abonyi lányok:
„Isten hozott szabadságos huszárok!”

Az nagyon lehetséges, hogy ezek matyó dalok, de hogy nem abonyiak, az már bizonyos. — Mindazonáltal az abonyi lányok is vígan várták a szabadságos huszárokat, a mi abból a körülményből is kitetszik, hogy ugyancsak meggyűlt a dolog az — anyakönyvi hivatalban.

— **A katonatiszti uj fizetések.** A legutóbbi közös miniszteri tanácskozáson véglegesen elhatározták, hogy a delegációk elé törvényjavaslatot terjesztenek a katonatisztek és katonai hivatalnokok fizetésének emeléséről. E törvényjavaslat végrehajtása körülbelől négy millió forintba fog kerülni. Az alábbiakban az összehasonlítás kedvéért egymás mellé állítjuk a közös hadsereg tisztjeinek eddigi és új fizetését.

	A régi fizetés	Az új fizetés
Hadnagy	600 frt	830 frt
Főhadnagy	720 „	1020 „
II. osztályú százados	900 „	1200 „
I. „	1200 „	1500 „
Őrnagy	1680 „	2004 „

Az alezredeksek, kiknek eddig 2100 frt fizetésük volt, két fizetési osztályba fognak sorakozni. Az alezredekékké léptetett őrnagyok negyedrésze ugyanis 3000, háromnegyedrésze pedig 2700 forintot kap.

Ezredes	3000 frt	3600 frt
Vezérőrnagy	4200 „	5700 „
Altábornagy	6300 „	7008 „

A taborszernagyok fizetése nem változik meg.

— **Egy új országos intézményről.** A „Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete” elnökségétől egy felhívást kaptunk,

melyben arra kér bennünket, hogy a kereskedelmi alkalmazottaknak rokkantság és aggkor esetére való kötelező biztosítását célzó országos mozgalomról emlékezzünk meg s azt olvasóinkkal ismeressük. — Ennek a nagyszabású humanus intézmény előnyeit, szükséges voltát s a kereskedők érdekeit mélyen érintő ügynek méltatását feleslegesnek tartjuk, minden érdeklődőnek kell, hogy annak megvalósításához minden erejével közreműködjön. A megvalósítás ügyében az elnökség egy a kereskedelmi miniszterhez felterjesztendő kérvény tervezetet küldött hozzánk, melyet a kiadói hivatalban ezennel közszemlére kiteszünk, melyben az intézményről alapos tájékozódást szerezhetnek az érdeklődők s melyben különösen az üzlet tulajdonosok anyagi érdekei vannak érintve. Ép azért nem ajánlhatjuk eléggé e fontos dologról tudomást szerezni minden üzlet tulajdonosnak.

— Mérgezés borszeszes borogatással.

* A gyermekek egészségére igen káros hatással van a szeszes italok élvezete. De az alkohol akkor is káros hatással van a gyermeki testre, ha borogatások alakjában alkalmazzuk a gyermeki testre, veszedelmes mérgezést, esetleg halált is okozhat. Egy négy hónapos csecsemőnek bélkolikáját a hasára alkalmazott tiszta borszeszbe mártott és gyengén kicsavart vászonruhával akarták csillapítani. Körülbelül másfél óra múlva a borogatás alkalmazása után a jól be is pólyázott kis gyermek erősen elhalványodott, eszméletlen, lélekzése igen gyenge, tagjai hűvösek, szivverése rendetlen, lassú, lehellete alkoholszagú s teste hőmérséke a normális alá szállott le. Csak az elég jókor érkezett orvosi segítség menthette meg a kisedet a haláltól, melyet a bőrön keresztül a testbe felszívódott alkohol mérgezése idézett volna elő. Némely vidéken igen elterjedt szokás, hogy bizonyos betegségek — különösen bőrbajok — esetében pálinkában fürösztik a kis gyermekeket, vagy pálinkába áztatott vászonruhával borogatják őket. A fennebb említett eset is bizonyítja, hogy ez az eljárás milyen veszedelmes, kivált az egy éven aluli gyermekekre, akik különösen érzékenyek az alkohol iránt és még inkább olyankor, ha az alkohol elpárologása a testről bepólyázás által gátolva van.

— Mi az ember? A bölcsészek szerint van az emberekben: kevés jó és sok rossz. — A vegyészek szerint pedig az emberben ugyanaz feltalálható, ami pld. a tyuktojásban. Egy német vegyész kimutatja, hogy egy 69 kilgr. nehéz, normális emberben ugyanoly alkotórészek vannak, mint 1200 tyuktojásban. Az emberben van annyi vas, hogy két nagy szög telnék belőle; van annyi zsírja, hogy 65 kilogramm gyertya készíthető belőle; az emberben levő szénből 65 doboz czeruza készíthető és van az emberben annyi foszfor, hogy 820.000 gyufára telnék; 20 kávéskanálnyi só, 50 koczka cukor és 42 liter víz is van az emberben. (Viz helyett jobb volna a bor!)

— Rajtavesztett gyermekcsempészek.

Érdekes ügygel foglalkozott minap a kolozsvári rendőrség. Maros-Gecsén Sándor Vazul parasztember régebb idő óta vadházasságban élt egy Pap Mária nevű oláh-láposi leánnyal. A férfi egyre óhajtotta volna, hogy gyermek legyen a háznál. Pap Mária annyira szívére vette szeretője kívánságát, hogy furfangos csalásra határozta el magát. Azi híresztelte mindenfelé, hogy áldott állapotban van. A mikor a gyermeknek már meg kellett volna születnie, Pap Mária azzal állott elő Sándornak, hogy Kolozsvárra kell utaznia egy beteg rokonához. Az ember utiköltséget adott az asszonynak, aki csakugyan Kolozsvárra utazott, ahol ismeretséget kötött egy Spitzer Venczelné nevű asszonnyal, akinek férje öt hónap előtt halt meg. Az asszony ekkor Kolozsvárra jött és felvettette magát a szülészeti klinikára, ahol épen abban az időben adott életet egy egészséges fiúgyermeknek, mikor Pap Máriaival megismerkedett. Pap Mari magához vette a kis Lajoskát és azt írta Maros-Gecsére Sándor Vazulnak, hogy Kolozsvárt fia született. Nemsokára a gyermekkel haza utazott, ahol az oláh pópa újból megkeresztelte és pedig Vazulnak. Az anyakönyvvezetőnél azonban meggyált a bajuk. Szabó Gyula anyakönyvvezető ugyanis átírt a kolozsvári anyakönyvi hivatalba, hogy bejegyezték-e az újszülöttet, mint hogy ott látta meg először a napvilágot. Ekkor

aztán kisült a turpis-ág, Pap Mária beismerte a gyermekcsempészetet. A vallomás alapján megindították ellene a bünyenítő eljárást.

— A „Budapest” képes pol. napilap előfizetési felhívásából átvesszük a következőket: A „Budapest” újévkor immár XXIV. évfolyamába lép, tehát az ország legrégebb napilapja. Keletkezésétől fogva folyást a megdicsőült Kossuth Lajos 48-as zászlóját lobogtatja, s rendithellen kiltartással hazánk állami függetlenségeért s gazdasági önállóságaért küzd. Vezetéckékeit többnyire orsz. képviselők írják, köztük Kossuth Ferencz a függetlenségi és a 48-as párt elnöke és vezére. Tárcazarovátában pedig az irodalom jeleseivel találkozik az olvasó. Állandóan két érdekfeszítő regényt közöl, amelyek közül az egyik lapszámozva könyvalakban jelenik meg. Vasárnaponként „Uj-Budapest” czimű humorisztikus melléklet van hozzászátolva. E vicezap talánymegfejtői között az érdekes könyveken kívül, hetenként egy-egy Józsviorsjegy sorsoltatik ki. A „Budapest” alkalmoszerű képekkel naponként 14—16 oldalon, sőt ünnepeken három ivben 24—30 oldalon jelenik meg, tehát terjedelmére nézve megközelíti a sokkal drágább lapokat. Naponként 45—50.000 példányban hagyja el a sajtót s így az ország legelterjedtebb lapja. A „Budapest” minden rendes előfizetője újévkor egy diszes kiállítású és tartalmas naptárt kap. Aki tehát híve a negyvennyolcas elveknek; aki szereti a jó regényeket; aki mindenről híven akar értesülni; aki képekben is szemlélni akarja a napi eseményeket; aki egy olesó, de kitünően szerkesztett újságot akar olvasni: az fizessen elő a „Budapest” képes politikai napilapra. Előfizetési árak: egy óra 1 frt, negyedévre 3 frt. Kiadóhivatal Budapest, IV. ker., Sarkantyus-utca 3.

Adomák.

Szakácsnő: Magát lelkem nem szerettem.

Huszár: Miért galambom?

Szakácsnő: Mert nagyon magas, oszt nem fér be a konyha szekrénybe.

Humor.

Kapóra jött. Szemhényást tesz a férj nejének, minek fogadott olyan eselédet, aki egy év alatt már 10 helyen szolgált.

— Épen azért fogadom föl édesem — válaszolt élénken a nő. — mi mindent tud az arról a 10 családról beszélni?!

Ötletek.

Ha a gyerekek rosszak, az anya szerint mind az apjára ütöttek.

A népszerűség hajszolása a férfiaság áruba vetése.

Az asszonynak egyaránt hizeleg, ha értük akár valami hőstettet, akár valami bünt követünk el.

CSARNOK.

Hogyan irt német levelet a simontornyai főszolgabíró?

A régi jó időkből jóízű történetet elevenít fel Mányoki Tamás a „Tolnavármegye” egyik számában. A simontornyai főszolgabíró híres német levelének a története ez a krónikás anekdota.

Tolnavármegyének 1831-ben tízezer pengőforint kölcsönt kellett fölvennie s ezt a kölcsönt egy egyszerű, iparos özvegyétől kapta meg. Egy esztendő múlva visszafizette a vármegye a tízezer pengőforintot s mikor a közgyűlésen szóba került a dolog, Csapó Dániel másod alispán utasította Döry Gábort, a völgysegi járás szolgabíráját hogy a vármegye nevében köszönje meg a hitelező asszonynak a szíveségét. Döry, ki tréfás ember volt, meg akarta tréfálni a Vizsolyi János simontornyai főszolgabírót és arra kérte, a közgyűlést, hogy helyette ez utóbbit kérnek fel a köszönő levél megírására, mert ő a hitelező asszonyal haragban van. Döry szándékát megsejtették a többiek is, s a köszönő-levél megírásával csakugyan a simontornyai főszolgabírót bízták meg. Az asszony egy szót sem tudott magyarul, a a köszönő levelet tehát németül kellett megírni. Ebben volt a tréfa. Hiába szabadkozott a simon-

tornyai főszolgabíró, hiába fenyegetődzött lemondással, mégis csak el kellett fogadnia a megbízást, a mikor Forster főügyész a fülebe sugta:

— Ugyan ne ijedezzel annak a német levelnek a megírásától, hiszen ott van patvaristád, ő mint aféle fiatal ember, bizonyosan bírja annyira a német nyelvet, hogy tud írni egy egyszerű asszonynak egy rövid német levelet.

A főszolgabíró megnyugodott ebben s másnap, a mikor hazakerült Gyönkre, első dolga az volt, hogy megparancsolta a patvaristájának: vegyen pennát a kezébe s ebben és ebben a tárgyban írjon egy Tipamer nevű mesterember özvegyének köszönő-levelet, de németül ám. A patvarista hüledezve mondotta:

— Édes urambátyám, hiszen én egy szót sem tudok németül.

A főszolgabírónak majd kiesett a szájából az öblös pipa. Először a főügyészt, aztán a patvaristáját teremtettézte össze, majd nagyot gondolt és így szólt:

— Na hát majd irok én! Azaz, hogy diktálok, te meg irod.

Ezzel a sarokba tette a pipát s miután föl és alá járt a szobában, egy kis idő múltán így szól: Ird oda a titulust — löblike frau Tipamerin!

— Megvan — mondja a patvarista — hát aztán?

— No hát irjad: I n d é m e, n a k d é m e — ezután sebesen kezd járkalni fel és alá. Szinte megizzadt a fejtőrésben. Egyszerre hirtelen megáll, mutató ujját kinyújtja patvaristája felé, ezt mondván: s z e m i k ö l o n! mai nyelven pontosvessző.

— No már megbocsásson, kedves urambátyám, — jegyzi meg a patvarista, — én ugyan a magyaron és diákon kívül más nyelvet nem tudok, de hogy ide ezután a két szó után szemikolon következék, azt nem hihetem.

— Nem hiheted! No hát ha jobban tudod, mint én, ird meg a német levelet te, — s ezzel örülve, hogy okot talált a szabadulásra, felkapta pipáját s rácsapta az ajtót a hitetlen patvaristára.

A német levél mégis megíródott. A patvarista megíratta a gyönki nótáriussal. A következő közgyűlésen aztán nevetve kérdezték meg a főszolgabírótól: elküldte-e az asszonynak a német levelet? Nagy volt az ámulás, a mikor azt jelentette:

— Elküldöttem.

Teljesen igazat mondott. Csakugyan elküldötte. Hogy ő irta-e? Azt senki nem kérdezte.

Szerkesztői üzenetek.

Erd. Budapest. Ne vegye rossz néven, ha a küldött versen némi simitást engedünk meg magunknak, mert az csak javára válik.

Piros szegfű. Válogatunk belőlük. Azon fölül üdv, babér koszoru és falragasz!

T J.-nek Helyben. Ha egy olyan gaz piszok ügy eltemetődik, — ne keressük, hogy hová, mikor és hogyan. Reques cat in pacem!

Piaci árak.

(PICK CZÉG JEGYZÉSE. — OKTÓBER 28.-ÁN.)

Búza	mm. 7.50—7.60,	vékája 1.65—1.70.
Árpa	„ 5.40—5.50,	„ 1.10—
Rozs	„ 5.60—	„ 1.20—
Zab	„ 4.80—5.00,	„ 0.75—
Kukoricza ó, mm.	—5.25,	„ 1.35—
„ csöves, „	—2.50.	
Bor	10.—11.—.	

H I R D E T É S.

Eladó birtok.

A Szapáry-féle fundusokból **több részlet** az eddiginél jutányosabb árban **eladó.**

Értekezhetni lehet **Teszary László és Pintér Gyula** tulajdonosokkal.